

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 179. — ŠTEV. 179.

NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 2, 1934. — ČETREK, 2. AVGUSTA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

PREDSEDNIK PAUL VON HINDENBURG UMRL

**KANCLER HITLER JE BIL PRI
UMIRAJOČEM PREDSEDNIKU,
NAKAR JE SKLICAL KABINET**

Kdo bo Hindenburgov naslednik, se ne ve. — Nekateri omenjajo graditelja Zeppelinov, dr. Eckenerja. — Včeraj so v Avstriji obesili tretjega vstaša. — Uradniki, ki simpatizirajo z naziji, ne bodo dobili plače.

NEUDECK, Nemčija, 2. avgusta. — Na svojem posestvu v tukajšnji bližini je danes zjutraj ob devetih (ob 4. po newyorškem času) umrl predsednik nemške republike Paul von Hindenburg.

Takoj po njegovi smrti je dr. Paul Goebbels objavil, da je kancler Hitler prevzel predsedstvo.

Pred smrtjo je ležal Hindenburg štiri ure v nezavesti. Ob njegovi smrtni postelji so bili člani njegove družine.

Pred gradom je bila zbrana velika množica ljudi, ki so kmalu po 9. uri opazili, da se je završila neka izpremembra. Vest o njegovi smrti je bila objavljena šele uro kasneje.

Umrl je dvajset let po dnevu, ko so prve ruske čete vdrle v nemško ozemlje in ko so prve nemške čete prekoračile francosko mejo.

Prejšnja poročila se glase:

BERLIN, Nemčija, 1. avgusta. — Zdravniški buletini naznanjajo nemškemu narodu, da bo predsednik nemške republike, Paul von Hindenburg kmalu izdihnil.

Izdihnil bo baš v času, ko bi ga Nemčija najbolj potrebovala. Vse svoje življenje je služil Nemčiji; kot vojak, kot vojskovodja in slednjič kot predsednik.

Ob njegovi bolniški postelji so zbrani najslavnejši nemški zdravniki, ki so opolnoči izdali sledeči buletin: — Predsednik je vedno slabši. Počasi izgublja zavest. Žila mu slabotno utripa.

Včeraj popoldne je obiskal bolnika nemški kancler Adolf Hitler. Z letalom se je pripeljal v Mariburg, nato je pa v avtomobilu nadaljeval vožnjo do Neudecka. Hitler mu je izročil pozdrave nemškega naroda z željo, da bi kmalu okreval. Pozneje je bilo rečeno, da ga je Hindenburg poznal in razumel.

Ni izključeno, da je, kakor Napoleon Bonaparte na otoku sv. Helene, tudi Hindenburg zapustil nemškemu narodu politično oporoko. Taka oporoka, če bo objavljena, bi bila velikega pomena.

Nemci živahno ugibajo, kdo bo Hindenburgov naslednik. Precej trdno se vržejo govorice, da se bo Hitler polastil predsedstva, nato pa razpisal volitve, pri katerih bo nastopil kot edini kandidat.

WASHINGTON, D. C., 1. avgusta. — V tukajšnjih diplomatskih krogih se je razširila vest, da je bil za naslednika Hindenburga izbran dr. Hugo Eckener, slavni graditelj vodljivih balonov Zeppelinovega tipa.

To bi bila zelo srečna izbira. Dr. Eckener je priljubljen po vsem svetu ter je neizmerno dosti prispeval k slavi nemškega imena. Noben drugi mož v Nemčiji ne uživa tako velikega mednarodnega slovesa.

DUNAJ, Avstrija, 1. avgusta. — Vstaja v Avstriji je zatrta, in začel se je obračun: obešanja, aretacije in konfiskacije premoženja. Državni uradniki ki simpatizirajo z naziji, ne bodo dobili plače.

Vlada novega kanclerja Schuschnigga je uvedla odločen boj proti vstašem.

Da se vlada ne šali, je razvidno iz dejstva, da je bil danes obešen že tretji nazijec, namreč Friederich Wurnig, ki je ustrelil policijskega načelnika v Inns-

Milicarji napadli glavni stan unije

PRIPRAVE ZA SPREJEM ROOSEVELTA

Portland se pripravlja na velik sprejem predsednika. — Njegova žena ga bo prva pozdravila.

Portland, Ore., 1. avg. — Portland in severozahodni del Amerike je izdelal zadnje načrte in priprave za sprejem družine predsednika Roosevelta.

Predsednik Roosevelt se nahaja na križarki "Houston", ki je na poti iz Honolulu v Portland. Njegova soproga, ki je bila tudi na počitnicah, se z avtomobilom pelje iz San Francisco v Portland.

Nekateri kabinetni tajniki, kakor tudi drugi vladni uradniki, se nahajajo na raznih krajih Californije ter se bodo udeležili predsednikovega sprejema v Portlandu, od koder se bo po severnih državah odpeljal proti Washingtonu.

Po sporočilih s križarke "Houston" bo križarka v petek zjutraj zapeljala v reko Columbia ter bo nato po reki navzgor vozila še 100 milj ter bo okoli polnočja dospela v Portland. Pri vstopu v pristanišče bo predsednikova vojaštvo države Oregon pozdravilo z 21 strelji.

Rooseveltova soproga, ki je z avtomobilom obiskala več zapadnih držav, bo prva stopila na križarko Houston, da pozdravi svojega soproga in dva sina. Njej bodo sledili kabinetni tajniki, tajnik Bele hiše, guvernir države Oregon, Julius L. Meier, portlandski župan Carson in drugi dostojanstveniki.

Predsednik bo ostal v Portlandu samo eno uro ter se bo okoli ene popoldne odpeljal z avtomobilom k 40 milj oddaljenemu Bonneville nasipu, kjer si bo dve uri ogledoval dela, nato pa se bo s posebnim vlakom odpeljal v Spokane, Wash. ter bo obiskal Grand Couler jezove na reki Columbia. Iz Spokane se bo predsednik odpeljal naravnost v Washington in bodo končane njegove poletne počitnice.

RAZSTRELBA V RUDNIKU

McAlester, Okla., 31. julija. — Delavci so odstranili nasip v podzemni jami, katerega je porušila razstrelba in sta bila ubita dva delavca.

brucku. Zagovarjati se je moral pred posebnim vojnim sodiščem, ki ga je obsodilo na smrt, in dve uri kasneje je bil obešen. Njegov tovariš Christian Mayer je bil obsojen na dvajset let ječe.

Ko so strojne puške, topovi in revolverji opravili svoje delo, je vlada sklenila v gospodarskem oziru obračunati s svojimi nasprotniki.

Posebna ministrska odredba določa, da se ne sme nobenemu državnemu uradniku, ki je osumljen, da simpatizira z naziji, izplačati tedenske oziroma mesečne plače, dokler ne dokaže, da so tozadevna sumničenja neutemeljena.

Posebne nemškega poslanika Franza von Papena avstrijska vlada še dotedaj ni priznala.

Oficijelno vladno glasilo "Weltblatt", pravi, da so tvorili večino vstašev nezadovoljni kmetje, precej je bilo pa med vstaši tudi državnih uradnikov, policistov, poštarjev, učiteljev, carinikov in zdravnikov.

RUSE HOČEJO DEPORTIRATI

Združene države hočejo nezaželjive Ruse deportirati. — Bullitt se pogaja s sovjetsko vlado.

Washington, D. C., 1. avgusta. — Združene države skušajo s posredovanjem svojega poslanika Williama C. Bullitta v Moskvi s sovjetsko vlado priti do sporazuma, po katerem bi bilo mogoče nezaželjne Ruse deportirati v Rusijo.

Državni departament še čaka na poročilo poslanika Bullitta, predno se bodo tozadevno pogajanja s sovjetsko vlado resno pričela.

Ako bo sovjetska vlada privolila v pogajanja, tedaj bo na priporočilo delavskega departamenta državni departament poslal v Moskvo bivšega podtajnika pod predsednikom Coolidgeom, W. W. Husbanda, ki bo poslaniku Bullittu pomagal kot svetovalec in izvedenec.

Do sedaj še ni mogoče deportirati Rusov, ki se nepostavno nahajajo v Združenih državah. Po mednarodnem pravu je potrebno, da dežela, kamor ima kdo biti deportiran, privoli v deportacijo.

Zaradi komunistične agitacije hočejo Zdr. države deportirati okoli 80 Rusov. Do sedaj sovjetska vlada ni hotela priznati njihovih potnih listov.

MRS. ANTONIO SE VEDNO UPA

Sing Sing, N. Y., 1. avgusta. — Ker ji je njen zagovornik Prior sporočil, da jo bo guvernir Lehman morebiti pomiknil v domstirno ječo, je Mrs. Anna Antonio, ki ima 9. avgusta umreti na električnem stolu, prosila upravo kaznišnice, da ji dajo toniko za laze, da ji bodo zrastle, ker so ji bili pristrženi, ko je imela prvič umreti na električnem stolu, pa je guvernir Lehman usmrtilitev preložil. Pozneje je guvernir njeno usmrtilitev še dvakrat preložil.

POMANJKANJE RAKOV

Baltimore, Md., 1. avgusta. — Ravnatelj urada za varstvo rib, Swenson Earle, pravi, da bo letos v državi Maryland komaj polovica toliko rakov kot lansko leto.

H. S. JOHNSON O KOMUNISTIH

Tako trdi NRA. ravnatelj general H. S. Johnson. "Ako industrijam vzamemo orla, napravijo cel pekel."

Amarillo, Tex., 1. avgusta. — NRA ravnatelj general Hugh S. Johnson, ki namerava v Okmulgee, Okla. obiskati svojo mater, se je vstavljal v Amarillo ter je na predvečer prve obletnice, odkar je v veljavi višnjevi orla, rekel, da je prepričan, da bodo nekatera NRA določbe za stalno ostale v veljavi. Po njegovem zatrdilu si velike industrije brez višnjevega orla ne bi mogle pomagati. "Če jim hočemo odvzeti višnjevega orla, nam napravijo pekel vroč", je rekel Johnson.

Na svoji povratni vožnji v Washington se bo Johnson vstavljal v Chicago, da si ogleda stavko cowboyjev.

"Toda se ne bom vmešaval v prepir", je izjavil Johnson, "ako se ga bom mogel izogniti. Te stavke so vse izgledale slabše, kot pa so bile v resnici. Skoro nikdar ni bilo težavno poravnati jih. Kadar koli izbruhne kakav stavka, je skoro vedno za grmom skrit kak komunist."

Washington, D. C., 1. avgusta. — Delavski odbor je naročil Wheeler Shipyards v New Yorku, da morajo zopet nastaviti tri delavce, ki so bili odpovedani zaradi unijskega delovanja. Ako trdita stori, bo delavski urad po NRA predpisih proti njim nastopil.

Slična povelje je bilo izdano C. F. Smith v Detroit, Mich. Tudi ta trdita je odpustila nekaj delavcev zaradi unijskega delovanja.

INSULL BO PREVZEL VSO ODGOVORNOST

Insull je prevzel vso odgovornost za propad velepodjetja. — Odkrito hoče priznati vse.

Chicago, Ill., 1. avgusta. — Samuel Insull je rekel, da je pripravljen povedati vse ter je prevzel vso odgovornost za vse dogodke, ki so vodili do propada njegovega velikega podjetja. Obenem je prosil okrajnega državnega pravdnika, da bi se obravnavala vsiljena posebej proti njemu samemu.

V svoji prošnji, ki obsega deset strani, pravi Insull, da bi bila njegova obramba zelo ovirana, ako bi se vsilila skupna obravnavna proti vsem 16 obdolženicem, ker nekateri obtožbe, ki zadenejo druge, ne zadenejo tudi njega. Obenem pa bi njegov beg v inozemstvo mogel škodovati ostalim obtožencem.

Državni pravdnik Dwight H. Green se je izrazil proti njegovi prošnji.

Insull je rekel, da prevzame na sebo vso odgovornost za vsa svoja dejanja in odredbe in da bo odkrito pojasnil vse transakcije pri svojem podjetju. Boji se samo, da bo predolga obravnavna škodovala njegovemu zdravju, ki je že sedaj tako rahlo.

Sodišče bo o njegovi prošnji odločilo na dan obravnave, ki se prične 18. septembra.

GOVER. OLSONU OČITAJO, DA RAVNA PO HITLERJEVEM VZORCU

MINNEAPOLIS, Minn., 1. avgusta. — Z nasajenimi bajoneti in strojnimi puškami so davi obkolili narodni miličniki glavni stan stavkujočih šoferjev. Aretirali so vse tam nahajajoče se stavkarske voditelje, spodili na ulico zdravnika in bolničarke, ki so stregle ranjenim stavkarjem, in odšli.

POGAJANJA ZA KITAJSKO ŽELEZINCO

Sovjeti so zavrgli zadnjo ponudbo za železnico. Rusija je poslala protizahtevo.

Tokio, Japonska, 1. avgusta. — Upanje, ki je bilo zadnje dni zelo močno, da bo v kratkem prišlo do sporazuma med Rusijo in Japonsko glede nakupa vzhodne kitajske železnice, je izginilo tekom dveurne konference med ruskim poslanikom Konstantinom Jarenevem in japonskim zunanjim ministrom Koki Hirota.

Sovjetski poslanik, je na japonsko zadnjo kupno ponudbo postavil nekoliko nižjo zahtevo, ki pa je še vedno mnogo višja, kot pa japonska ponudba.

Ko je Hirota jasno povedal, da je ta zadnja japonska ponudba in do jure Rusija sprejeti, ali pa zavrne, in je ruski poslanik izjavil, da ponudbe ne more sprejeti, je Hirota kratko odgovoril, da ne bo več posredoval med Mančukoo in Rusijo.

Ponudba, katero sem stavil sovjetski vladi, — je rekel Hirota, — je bila zadnja in sem bil prepričan, da je bila poštena in pravična. Mislim sem, da bosta moj predlog sprejeli ruska in mančukunska vlada. Ker je bila moja ponudba zadnja, je bil na njo edini odgovor: sprejem ali odklonitev. In ker je bila moja ponudba zavrnjena, morem samo reči, da je za mene delo kot posredovalec končano in da se naj sovjetska vlada pogaja naravnost z mančukunsko vlado.

Ako pomeni to konec pogajanj za prodajo vzhodne kitajske železnice, ni znano, toda ko so lansko leto pogajanja med rusko in mančukunsko vlado razbila, je prišel Hirota posredovati. Ker pa mančukunska vlada dela po nasvetu japonske vlade, je gotovo, da ne bo ponudila višje cene kot pa jo je ponudil Hirota.

ŽRTVE EKSPLOZIJ

Miort, Francija, 30. julija. — Danes je bilo tukaj usmrčenih 8 delavcev, ko je eksplozivni materialni stroj, pri katerem so bili zaposleni. Vsi eksplozije se je vnela tudi hiša in druga gospodarska poslopja. Ves pridelek je zgorel.

MLADA MATI 18 OTROK

Kennett, Mo., 31. julija. — Mrs. Jack Morgan v White Oak je dala življenje svojemu 18. otroku, dasi je stara šele 33 let.

ŽGALA SVOJO HČER

Los Angeles, Cal., 31. julija. — Mrs. Consuelo Aceledo je bila obsojena na 180 dni zapora, ker je držala roko svoje 8 let stare hčere nad ognjem.

Ta pogon se je zato završil, ker so včeraj štrajkarji na nekem, od oblasti prepovedanem zborovanju, protestirali proti guvernerju Olsonu, ki skuša pod krinko obsednega stanja zlomiti štrajk.

Guvernerji so na zborovanju podarjali, da vozi po mestu z dovoljenjem milice 7500 tovornih avtomobilov. Če bo šlo tako naprej, bo štrajk kmalu sistematično zlomljen. Guvernerjeve besede so bile naperjene proti delodajalcem, njegova dejanja so pa naperjena proti štrajkarjem.

Neki guverner je vzkliknil: — Proti tem poskusom za zlomev štrajka ima naša unija le eno sredstvo. To sredstvo je boj. Pravice, ki so nam po ustavi zajamčene, bomo z vsemi silami branili.

Med aretiranimi se nahajata tudi dva najuglednejša voditelja stavke, Vincent Dunne in Mose Bork. Poslovne knjige in listine so sicer pustili v poslopju, toda strazi jih miličarji. V poslopje nima noben unijski član dostopa.

Vojaki so ravnali tako precizno in po navodilih, kakor Hitlerjevi napadali oddelki v Nemčiji ob napadih na urade komunistične in socialistične stranke.

Washington, D. C., 1. avgusta. — Republikanski senator Shull iz Minnesote se je danes zgražal nad guvernerjem Olsonom, ki hoče na tak način vzdržati red in mir. Olsons je primerjal Hitlerju in Musoliniju rekoč: — Oboroženi vojski korakajo po cestah mojega rojstnega mesta, istotako kot v Berlinu in v Rimu.

Obsedno stanje je bilo proglašeno štirideset minut prej, predno je potekel rok, ki je bil določen za štrajkarje in delodajalce, da se sporazumejo. Olson se je poslužil tega sredstva edino za to, da pokaže svojo moč.

Chicago, Ill., 1. avgusta. — Stavkujočim uslužbenecem v hladilnicah se je pridružilo danes štiri-sto članov Amalgamated Meat Cutters and Butchers Union. Ostali mesarski uslužbeni jim bodo v kratkem sledili.

Zvezni posredovalci so neprestano na dehi, skušajo dobiti kakšen temelj za uravnavo.

Washington, D. C., 1. avgusta. — Višnjevi orla, znamenje NRA, je obhajal danes prvo obletnico svojega rojstva. Pred enim letom je predsednik Roosevelt pozval delodajalce po vseh Združenih državah, naj se podvržejo višnjevemu orlu v silni kampanji, čije svrha je, zajamčiti vsem nezaposlenim delo.

BELGIJSKI POSLANIK UMRL

Washington, D. C., 31. julija. — Belgijski poslanik Paul May je umrl v Emergency Hospital. V soboto je bil operiran zaradi žolčnega kamna.

Poslanik May je omagal vsled vročine in začetku prehlajenja tedna. Spočetka njegovo stanje ni izgledalo nevarno in so zdravniki odredili, da odpotuje za nekaj tednov na počitnice v Newport. Toda prišlo so razne komplikacije in je bila potrebna operacija.

West, New York

2120178

BUKOV GOZD

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

45

21. poglavje.

Po Gustavovem mnenju Jutja ni bila ženska, katere srce bi talo od enega do drugega. In včasih je vendar imela tako žareč in hrepenenč pogled v svojih očeh, kot bi mislila na daljno, veliko srečo.

Ne, ne; bila je neumnost vdajati se neizpolnjenim željam. Na kaj bi tudi mogel svojo snubitev vtemeljiti? Tudi, če bi bilo njeno srce popolnoma prosto, kaj ji je mogel nuditi? Negotovo bodočnost — napoln razpadlo hišo s pomanjkljivim pohištvo. Imel je komaj dovolj za svoje življenje. Ali naj ljubeznivo dekle, ki je do sedaj prenesla že dovolj težav, zopet potegne v boj za obstanek, kar bo skoro gotovo prišlo? Kdo mu more jamčiti, da bo njegovo delo imelo uspeh, da ne bo konca svojih dni ostal revež?

Poskoči, naglo popije kavo in gre v sosednjo sobo, kjer sede k svoji pisalni mizi.

— Delaj — delaj, da se ti bo kadila glava, da te minejo neumnosti! Bodi vesel in zadovoljen, da imaš sam dovolj jesti. In vživaj kot nazluzeno milost, da moreš vsok dan z ljubeznivim dekletom delaj!

Tako govori sam sebi.

In pero mu hiti preko papirja, kot bi se mu mudilo, da doseže svoj cilj. Ta cilj je bil v megleni bodočnosti.

Tako sedi celo popoldne pri pisalni mizi. Tudi za večerjo si vzame le malo časa in dela še čez polnoči.

Ravno, ko preneha s pisanjem, zasliši nek čuden glas iz vasi. Strese se in posluša. In zopet isti glas.

Iz svojih otročjih let si počasi spomin na ta glas. To je bil rog nočnega čuvaja, ki je pri vsakem požaru trobil na vse strani.

Stopi k oknu in ga odpre. In ko se skloni skozi okno, mu čuva-jev rog jasno doni na ušesa. In ko pogleda proti nebu, se prestraši. Nad hišo svojega očeta vidi sijaj požara. In iz vasi sliši ropotanje voza in moške glavo.

To je bila brigalna. Takoj je to vedel. In vedel je tudi, da se mora brigalna pripeljati mimo njegove hiše. Naglo si pokrije čepico in gre iz hiše. V veži mu pride nasproti Katarina le napol oblečena.

— Usmiljeni Bog! V "gradu" je najbrže ogenj! — mu zakliče. Bila je že v postelji in je oblekla, kar ji je prišlo v roke.

— Zdi se mi tako, Katarina. Z brigalno se bom peljal tja! — zakliče in steče na prsto.

Z velikimi koraki teče na cesto. V njegovem sreču se trese strah za Juto. Samo na njo misli in k njemu ga žene skrb.

— Že daleč je zaklepal gasilec: — Vozite počasi, grem z vami! Ognjeguseci ga razumejo in pripeljejo blizu njega, da se je mogel zaviljati na voz.

— Ali veste, kje je ogenj? — upiraša v nemiru.

— Najbrže je v gradu; gospodarska poslopja so bolj vtrani. — odgovori stari čuvaj, ki še vedno krčevito drži svoj rog.

Gustavovo srce nemirno utripa. Bal se je da preti Juti kaka nevarnost. Zdi se mu, da sedaj mora tja, da pomaga, kjer more pomagati. Prav nič ne misli na to, da je sklenil, da nikdar več ne prestopi praga svojega očeta.

Mrkavi konji, ki so do konca napenjali svoje moči, mu teko prepočas. Toda prihajajo bližje in bližje hiši. Vedno bolj je razsvetlelo nebo in včasih je mogoče videti že tudi plamen.

— Vzhodni del gori! — zakliče nekdo.

Gustav se tiho oddahne. Jutja mu je pravila, da stanuje s svojo sestro in malo Vilmo v zapadnem delu hiše, poleg zapadnega stolpa. Torej Jutja ne more biti v nevarnosti.

Gustav se dvigne in stoji pokonci na vozu, ko se pripelje do hiše. S paznimi očmi pregleda zbegunost poslov. Oskrbnik je isti dan odšel v sosednjo vas na ženitovanje in ga ni bilo na mestu. Tako ni bilo nobenega človeka, ki bi mogel kaj pametnega zapovedovati.

Ko naglo skoči z brigalne, stoji pred njim vitka postava dekleta. Bila je Jutja. Njen obraz je smrtno blede, njene oči se zmedeno ozirajo nanj.

— Gospod Gustav! Hvala Bogu, da ste prišli — ljudje so brez glave — teta Lavra je v gorečem delu, — reče naglo.

— Kje je — vpraša samo ter vzravna svojo visoko postavbo.

— V svoji spalnici — do stopnic ne more priti! — kriči Jutja brezupno.

Gustav pogleda najprej v ogenj, nato pa v plahe Jutine oči.

— Ali je še kdo v nevarnosti?

— Ne, samo teta Lavra spi v vzhodnem delu. Požar je nastal nenadoma in tetina spalna soba je zaprta.

Rine se skozi množico in Jutja gre za njim.

— Kje je spalna soba vaše tete? — jo vpraša naglo.

Jutja pokaže s prstom proti stolpu.

— Soba v stolpu, v drugem nadstropju, — pravi s tresočim glasom.

Gustav pogleda navzgor. Plameni še niso dosegli do te sobe; ogenj je bil še nekaj sob oddaljen. Toda moglo bi poteči le še malo časa in ogenj bi mogel doseči tudi ta kraj.

— Ali ste jo videli tam?

Jutja prikimava in se boječe oklene njegove roke. Njene oči se potaplja v solzah.

Ravno prej je stala pri oknu in zdela se mi je, kot da se hoče v svojem strahu vreti skozi okno. Toda moči so ji odpovedale. Omalhalva je kot omamljena in padla poleg okna na tla. Moj Bog, vendar je ne smemo pustiti, da pogine v ognju.

— Ali ni nikake lestve? — zakliče Gustav proti množici.

— Skoro vsi se ozro proti njemu.

— Lestve so prekratke, smo že poskusili, gospod, — pravi mlad hlapec.

Gustav pogleda po hiši navzgor. Tedaj pa se skozi množico pri-rine Johan, ki je slišal Gustavov glas.

— Gospod Gustav, naša milostljiva gospa! — zakliče, kot bi moral ravno od njega priti rešitev.

Gustav pa izprevidi sam, da je tukaj rešitev nemogoča. Pot do nesrečne žene je bila s plameni zaprta in skozi ogenj tudi najdrzejši ni mogel.

Toda kot blisk šine misel skozi Gustavovo glavo. Njegova postava se vzravna.

— Ali je še vinska klet v vzhodnem stolpu, Johan? — vpraša naglo.

Stari sluga prikimava.

— Kdo ima ključke?

— Jaz, gospod Gustav.

— Sem s njimi, Johan, pa naglo!

Johan sicer ne ve, kaj bi mogla koristiti vrata vinske kleti, toda naglo odide.

(Dalje prihodnjaj.)

SKRIVNOST OCEANOV

Na tisoče ladij in jadrnic križari vsak dan po svetovnih morjih. Vsak kotiček, vsak otok vseh širin in pasov se zdi kapitanom znan in mnogo jih je med njimi, ki so prepričani, da se ne da odkriti nič novega! In vendar se na progah, ki so jih ladje že tisoč in tisočkrat prevozile, nenadoma pojavijo vzbokline, nčasi celo otoki. To ni nobena bajka. Preveč je znanstvenih dognanj te vrste, da bi mogli tajpiti splošno resnico.

Oglejmo si na pr. usodo Bogoslavskih otokov v Beringovem morju. L. 1768 so tam prvič ugotovili otok vulkanskega izvora, ki je dobil ime po ameriških odkriteljih Ship Rock. Skoro trideset let pozneje, leta 1796 se je po vulkanski erupciji pojavil sredi morja nov otok, ki je dobil ime po ruskem raziskovalcu Bogoslavskem. Leta 1888 skoro sto let pozneje, se je dvignil nad vodo kos zemlje, ki je širil 240 m nad vodo. Dvajset let je bila morska površina v tem delu skoro nespremenjena. Šele 1. septembra 1907 je zletelo žrelo 240 m visokega otoka nenadoma v zrak. Tri leta pozneje je prišlo do nove erupcije. In raziskovalna odprava, ki si je hotela ogledati Bogoslavskega otoka leta 1927 ni našla na morju, kjer so bili otoki variscani v zemljevidu, ničesar več. Samo nekaj podvodnih pečinskih čeri je pričalo, da je bilo na tem kraju nekoč otočje. Sredi pečinskih čeri pa se je nekaj prekuhalo in vrelo. Od časa do časa je briznil v zrak curen vroče vode, pomešan z lavo. Komaj sto metrov daleč od tega čudnega gejzirja pa je kazal topolmer navzle bližini tečaja 20 stopinj toplote po C.

Nekaj podobnega kakor z Bogoslavskimi otoki se dogaja s Falcon Islandom v Južnem morju. L. 1865 je kapitan angleške ladje "Falcon" MacKelly odkril ta otok,

dvajset let pozneje je tam mimo vozila druga angleška ladja in ni našla o Falcon Islandu niti sledu. Pač. Nekaj je ostalo. Izvrde se je dvigala para. Leta 1885 pa se je dvignil otok zopet 100 m nad morsko gladino, tri leta pozneje pa se je zopet potopil pod vodo. Leta 1927 se je zopet pojavil v podobni ognjenika, ki je skozi več anesecev bljuval ogenj in lavo.

Pa ne le v svetovnih morjih, tudi v bližini skalnate evropske obale se pojavljajo od časa do časa takšne stvari. Leta 1831 se je na podoben način "rodil" v južni Siciliji otok Ferdinand. Več dni poprej so čutili ribiči sumljive podmorške sunki. Nekega dne se je dvignil iz morja 50 m visok steber, ki je začel vrteti. Steber je imel žrelo, ki je bruhalo dim in lavo do višine 1000 m. Ta prizor je bil za opazovalce nekaj neskončno veličastnega. Proti večeru je znanal obseg otoka že 5 km in pet dni nato sta pomoleli iz morja dve konici, visoko 200 m. Ta otok so takoj zasedli Angleži, ki pa se niso dolgo veselili nove lastnine. Čez nekaj let je nastal potres, med katerim so mase otoka popadale na kup in se končno skrile pod vodo. Danes leži na mestu nekdanje Ferdinandije mogočna morska čer, ki je zelo opasna morjeplovcem.

Podobno usodo ima tudi leta 1848 odkriti Daughertev Island med Novim Zelandom in rtom Rogom. Videli so ga še leta 1860, ko pa si ga je hotel ogledati tragično preminuli polarni potnik Scott s svojo ladjo "Discovery" ga ni bilo nikjer več. Na mestu, kjer so prej širile skale iz morja, so pokazali merilni instrumenti na 4800 m vrske globine. Ta otok se je torej pogreznil v ocean z vsem svojim subpolarnim življenjem.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONL, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK CITY

V PRIČAKOVALNICI

Nadaljevanje s 3. strani.

Časih se pripeti, da pride kdo k njemu zaradi kakih petih stvari. — In je prva za višjega svetnika, druga za upravnika, tretja za predsednika, četrta za inspektorja, peta pa za generalnega tajnika. Le kako se izmaže, če ga ne more nagovarjati kar s sešom! — Torej vzrokov dovolj, da se z mesta ne gane in da vlada med temi petimi gospodskimi, ki so prej žele munitije kakor dekleta, tako vzoren red. — Le ko bi tista velesila, že šla. Trepečemo ob misli, ali bi mogli skleniti kar tri kupčije hkrati. In kdo pride prvi na vrsto. Če se vrata kmalu ne odpro, se utegnemo še spopasti.

Sprva vročine nismo kdo ve kako občutili. Prišli smo povsem pripravljeni, da stopimo pred šefa in mu v kratkih prozornih stavkih povemo svoje želje in mnenje. Na kaj drugega nihče ni utegnil misliti. Zdaj nam je pa povsem iznenada tako, kakor da smo že povsem skuhani in spečeni. Z robcami si brišemo znoj s čela. Vročina je neznosna. Skozi visoka odprta, slabo zavešana okna lije v mračni prostor slapov vročega zraka. Zunaj je od poletnega solnce vse belo. Zrak trepeče. Nas duši. Iz sobe, tam za steklenimi vrati je pa tisto mrmrajoče zoviranje vse silnejše. Drevenimo. Sprehajati se nam nič več ne da. Ostali smo vsak na svojem mestu. Za vse že brezbržni strmino v uro. Le njeno tiktakanje in govorjenje v ružasto poslikani sobi motita tišino. In vsakih pet minut zavzorni telefonski zvonec. To smo na vse zadnje — in še marsikaj — točno ugotovili. Šefova potrpežljivost je je neskončna — ali je pa dobičkonosna.

A čeprav je vse zelo enolično, smo se, predani usodnemu naključju, počasi poglobili v tiho življenje teh petih deklet pred nami, ki nemara že leta in leta tekajo od mize k telefonu in nazaj, sprejemajo z nasmeškom obiskovalce, odpravljajo resno posle in pišejo in seštevajo od jutra do večera. Med njimi niti ene lepote. S teh smo si že skoro vse pojasnili. V tem hladnem redu, za katerim se skriva še bolj hladna kupčija, bi bila — povsem nemogoča. A če bi bila od teh petih le na malo lepa, bi bilo v tem prostoru takoj malo tistega žvrgolenja, ki napravi vsako pričakovanje bolj znošno. Tako pa gledamo teh pet glav s precej deljenimi občutki. Nobena se ne pudra, nobena se ne pogleda v zrcelo. In zelo dvomimo, da pozna ena od njih naše obraze. Njihov službeni pogled jim ne da spoznati nobene druge stvari, kakor le tisto, kar je v neposrednem stiku z njihovim delom. Njihova prijaznost je prav tako narejena, lesena kakor njihovi gibi. Tako imenovane stranke sprejemajo s skoro dostojanstvenim nasmeškom. Ta nasmešek je pa ver na kopija šefovega.

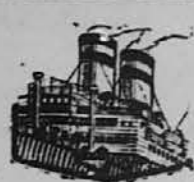
Potekle so tri ure. Vsekakor z dekleti danes nekaj ni prav. Z obrazov jim je brati utrujenost. Ura je pet. Ob zadnjem udarcu se je najmlajša naslonila na stol in se sanjavo zastrmela v tovarišico. Potem je pa še bolj sanjavo spregovorila:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

ODPLUTJE PARNIKOV ZA MESEC

AVGUST 1934

4. avgusta:

Conte di Savoia v Genova
Champlain v Havre
Bremen v Bremen

8. avgusta:

Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

10. avgusta:

Olympic v Cherbourg

11. avgusta:

Saturnia v Trst
Leviathan v Havre
Paris v Havre
Europa v Bremen

14. avgusta:

Statendam v Boulogne

15. avgusta:

Manhattan v Havre
Hamburg v Hamburg

16. avgusta:

Majestic v Cherbourg

18. avgusta:

Rex v Genova
De France v Havre
Berengaria v Cherbourg

20. avgusta:

New York v Hamburg

24. avgusta:

Roma v Genova

25. avgusta:

Lafayette v Havre
Aquitania v Cherbourg
Bremen v Bremen

29. avgusta:

Olympic v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Washington v Havre

30. avgusta:

Paris v Havre

31. avgusta:

Europa v Bremen
Leviathan v Havre

KRETANJE PARNIKOV ZA MESEC

SEPTEMBER, 1934

1. septembra:

Conte di Savoia v Havre

3. septembra:

Champlain v Havre

4. septembra:

Statendam v Boulogne sur Mer

5. septembra:

Majestic v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

7. septembra:

Pennland v Havre
Berengaria v Cherbourg

8. septembra:

Volendam v Boulogne sur Mer
De France v Havre

11. septembra:

Bremen v Bremen

12. septembra:

Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre
Hamburg v Hamburg

14. septembra:

Olympic v Cherbourg

15. septembra:

Lafayette v Havre
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genova

18. septembra:

Volendam v Boulogne sur Mer

19. septembra:

Paris v Havre
Europa v Bremen

20. septembra:

Majestic v Cherbourg

22. septembra:

Champlain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Saturnia v Trst

25. septembra:

Statendam v Boulogne sur Mer

26. septembra:

Mauretania v Cherbourg
Washington v Havre
Albert Ballin v Hamburg

29. septembra:

Conte di Savoia v Genova
De France v Havre
Bremen v Bremen

Da pridete v Genovo, potujte na najhitrejšem parniku na svetu REX, ali pa na CONTE DI SAVOIA, ki je edini gyrostavljeni parnik na svetu. Na obeh parnikih imate najhitrejšo vožnjo v vašo domovino skozi Sredozemsko morje.

Ko v Genovi stopite na suho, vas sprejme zastopnik družbe, ki vas osebno spremlja in skrbi, da stopite v pravi brzovlak, ki vozi v vašo domovino.

Nad vse moderno je urejen turistiški oddelk in tretji razred na parnikih REX in CONTE DI SAVOIA. Prostore, kabine, veliki jedilni saloni, širok krov za promeno; z domaćimi jedili vam stregajo stewardi, ki govorijo vaš jezik in raznovrstna zabava na celnem potovanju.

Odhodi iz New Yorka v Genovo:

REX Conte di SAVOIA

18. avgusta; 15. sept., 13. okt. 1. sept.; 29. sept.; 27. oktobra

Ako pa hočete potovati v JUGOSLAVIJO z večjim razvedrilom, si izberite slovita parnika SATURNIA ali VULCANIA, ki se vstavita v Trstu. Odhodi iz New Yorka v Trst:

SATURNIA VULCANIA

11. avgusta; 22. sept.*; 3. nov.* 6. oktobra*

*Se vstavi v Dubrovniku

Za pojasnila vprašajte pri lokal. zastopniku ali pa na 1 STATE ST., N.Y.C.

ITALIAN LINE "ITALICA" COSULICH

"Kaj ne, gospodična, da ni prijetnejšega občutka kakor ta, če se v nedeljo zjutraj zbudite in pomislite, da morete še malo poležati!"

Vse štiri tovarišice so dvignile glave in se nasmehnile.

"Ah ja," je dejala najstarejša, "nedejla!"

"Še dve uri imamo. Ta dolga sobota!" je zašepetala srednja.

Tedaj so se pa odprla steklena vrata in izza njih se je prikamla

imenitna dama v spremstvu šefa. Hrbiti so se nam skrivili kakor dren. Šef nas je z besnim pogledom oplazil in vrljudno dejal:

"Gospodje, oprostite. Danes imam še nekaj pism. V ponedeljek na svidenje." Dal nam je roko.

Hrbiti so se nam še bolj skrivili. Najmlajša izmed deklet nam je odprla vrata. Blagor njej, ki bo jutri lahko mirno malo poležala.